

Nytt fra Smøla Historielag

Nr 1/2010

4. årgang

Godt nytt år. Det er langt uti 2010, men det er mye igjen av året, og det er mange oppgaver å ta fatt på.

Årsmøtet blei holdt i Smøla Havfiskesenter lørdag 20. mars 2010.

Denne årsmeldinga blei vedtatt:

Årsmelding for Smøla historielag 2009 (Lagets 3. arbeidsår)

Årsmøtet 2008 blei holdt i Hopen Brygge, Hopen 7. mars 2009.

Styret har hatt slik sammensetting:

Leder: Karle Gjernes

Nestleder: Kjell Gundersen

Sekretær: Lars Roksvåg

Styremedlemmer: Tove Betten og Kirsten Singleton

1. vara: Kjell Meese

2. vara: Elisabeth Sørli

3. vara: Bjørg Træthaug

Kasserer: Jonna Tang Kuløy

Årsmøtet vedtok dette arbeidsprogrammet:

1. Gi ut Smølaminne 2009
2. Gi allmenn presentasjon av fanene som er registrert på Smøla i samarbeid med Smøla Museum
3. Fortsette arbeidet med å ta vare på bilder fra Smøla
4. Samarbeide med Nordvestnytt om presentasjon, og med fylkesfotoarkivet
5. Samarbeide med Smøla kommune om 50-årsjubileet for kommunen i 2010
6. Samle sangtekster og toner fra Smøla
7. Ha åpne møter med tema
8. Gi ut medlemsbladet *Nytt fra Smøla Historielag* til medlemmer og andre interesserte

9. Vurdere presentasjon av den trearma stjernegrava ved middelaldersenteret på Edøya

Styret er av den mening at arbeidsprogrammet er fulgt opp. Smølaminne er utgitt, heftet med faneregistrering er i salg. Nordvestnytt har hver uke hatt historiske bilder. Vi hadde åpent møte om fiskerikultur i Annies Gjestekro 15. oktober. Takk til John Ragnar Watten og Ernst Olav Blakstad for godt opplegg.

I samarbeid med Smøla museum hadde vi to sangkvelder i Rosvoll prestegard med smølasanger og lokale salmetoner. Takk her til Laila Skaret, Per Morten Svendsen, Albert Lervik, Hilmar Solheim, Bjørnar Træthaug, Per Gjevik og Hans Astad for at de stilte opp. Takk også til ledelsen i Smøla museum v/Rannei Botten for konstruktivt samarbeid. Medlemsbladet er utsendt med 2 nummer, og arbeidet med å synliggjøre den trearma stjernegrava er i gang.

Leder og sekretær har deltatt på flere møter med Smøla kommune for å legge til rette for kommunens 50-årsjubileum.

Lederen har hatt 2 møter med fylkesfotoarkivaren i Møre og Romsdal om Widerøearkivet til Smøla kommune. Kulturminneåret 2009 har også gitt at styret har deltatt i forskjellige fora, bl.a. om kulturminne-registreringer og kulturminneatlas.

Styret har vært samla 6 ganger til styremøte og behandla 20 saker.

Smøla Historielag er medlem av Landslaget for Lokalhistorie.

Smøla Historielag har egen nettside under Smøla kommune. Redaktør for nettsida er Magne Gjernes.

<http://www.smola.kommune.no/artikkel.aspx?Ald=541&back=1&Mid1=262&Mid2=26&Mid3=57>

Takk til Magne som passer på å få med nytt fra historielaget på kommunesida.

I samarbeid med Landslaget for lokalhistorie har vi denne nettsida: www.smola.historielag.org Det er webansvarlig for Landslaget for lokalhistorie, Kurt Tverli, som har lagt malen for den sida og har stått for oppdateringene. Takk til Kurt Tverli for samarbeidet.

Takk også til redaksjonsmedlemmene for Smølaminne og til *Engvig kontorspar* for gratis kopiering av *Nytt fra Smøla Historielag*.

På nettet ligger også et lite billedgalleri:

<http://smola.bildearkiv.info/index.html>

Laget hadde 102 betalende medlemmer i 2009. Det er en fin økning fra forrige år.

Arbeidsplan for 2010:

- Gi ut Smølaminne 2010
- Få utgitt hefte om folkemusikk fra Smøla i samarbeid med Terje Sundet
- Smøla i kunsten. Få til en oversikt.
- Arrangere utfart til et fraflytta fiskevær
- Gardsvandring
- Holde åpne temamøter
- Fotoinnsamling med kommentarer

Kontingenten

blir den samme i 2011 som i 2010. Den er 150 kr i året og kan betalast til konto 3936.20.42805. Da får du Smølaminne .

Og tippar du, sett vi pris på at du let grasrotandelen gå til Smøla Historielag. Desto fleire kroner vi får, desto meir kan vi ta på oss av kulturvernarbeid.

Etter årsmøtet holdt Ernst Olav Blakstad et foredrag om *Pytheas fra Massalia*.

Her kom det fram mange interessante betraktninger.

Så blei det vist filmopptak som B. S. Tranøy hadde gjort for 70-80 år siden på Smøla og andre steder på Nordmøre.

Nettsida

www.smola.historielag.org vil vi prøve å oppdatere så ofte det er noe nytt og du kan også sende post til laget med

post@smola.historielag.org

Om du vil bestille Smølaminne eller andre skrifter som laget har gitt ut, kan du sende det til bestilling@smola.historielag.org

Bli aktiv:

Den som har tema for Smølaminne, tar kontakt med redaksjonen. Det er viktig at redaksjonen får stoff og idear for nye utgaver av årboka. Uten at vi tenker over det, er vi alle ei kilde for lokalhistorie. Vi må prøve å formidle den kunnskapen vi sitter inne med. Derfor er det ønskeleg at medlemmene engasjerer seg og kjem med idear. Send eit kort eller legg inn ein e-post til noen i styret eller redaksjonen for Smølaminne.

Mye av det vi holder på med, fanger interesse, og mange kommer med innspill og spørsmål. Bildesamling fenger mange, og mange er de temaer som skulle ha vært belyst med bilder. Samarbeidet med **Nordvestnytt** har gitt mye god informasjon.

Nye tema. Her er ett: De gamle bensin- og oljepumpene som stod utenfor dagligvarebutikkene. Handpumpa til 1 liter, 5 liter eller 10 liter. Er det noen som kan vise til slike bilder?

En annen sak som også er ute: Før blei sauene merka med hakk i øret, eller gjennomklipp i ett eller begge ørene, eller annen form for merking. Hver gard hadde sitt merke. Det er siste generasjon nå som kjenner til dette, og sørg derfor for å få det nedtegna.

Nå er det snart ikke melkekyr igjen på Smøla. I alle fall har antallet minka. Hvilke navn hadde kyrne på de bruka som hadde 3 og 4 melkekyr og som sendte melka til Nordmøre meieri i spann som stod i melkerampene og blei henta og satt på lasteplan på en bil?

(Melkerampene er også gamle kulturminne.) Og før det blei det kinna og levert smør til den lokale landhandleren. Skriv ned navna på dyra, så de ikke går i glemmeboka. Og hva var bakgrunnen for navna?

Minner om plasser, hendinger, personer, bedrifter, foreninger, organisasjoner - ta initiativ til å få minnet bevart. Del med andre. Smøla historielag vil hjelpe til med dette.

Internett er også et medium som kan gi ideer. I tillegg til det som er vist til tidligere, så er www.lokalhistoriewiki.no og www.kulturminneatlas.no aktuelle nettadresser.

Tur til Hallarøya

I arbeidsprogrammet er det vedtatt at vi skal prøve å legge opp til ein tur på eit av fiskeværa våre. Dette er ein tanke som kan oppfølgast fleire år framover. Vi vil prøve å få til tur til Hallarøya med guiding, og har tenkt på enten laurdag 10. juli eller 24. juli. Opplegg og pris vil bli kjent seinare.

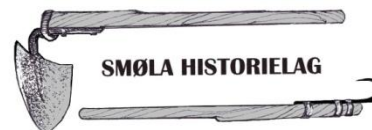
Jubileumsår

Smøla kommune er inne i 50-årsjubileum. Og vi har merka det med kalender og jubileumshelg med underholdning og utstillingar. Og vi fekk helse på førstefødde i 1960 og førstefødde i jubileumsåret. Seinare i år, 8. august, får vi helse på 50-årskonfirmantane i Smøla. Det er Brattvær menighetsråd som er vertskap i år. Dei gjekk inn i ungdomsåra da. Og dansemusikken kom ofte fra Torfinn Alstad på trekkspel og Erling Gjóstøl på gitar. Er det noen som hugsar repertoaret? Så får vi ta med at banken på Smøla da heitte Smølen Sparebank og hadde 2 kontordagar i veka. Den gjekk inn i Nordmøre Sparebank og er i dag ein av brikkene i Sparebank Nordvest og vi er glade for å oppleve den framleis som ein lokal bank. Derfor gratulerer vi og

Sparebank Nordvest med sitt 175 årsjubileum. Banken har kome med si jubileumsbok og Smøla kommune kjem med si jubileumsbok på forsommaren. I 1960 var ordføraren vår 9 år og gjekk på Veidholmen skole.

Edøy kirke feirar 125 år og vil markere det i september /oktober. Men kirkejubileumskort finn du i utsalg allerede. Og i kirka ligg ein liten foldar og det er fortsatt hefte fra 100-årsjubileet å få kjøpt.

Logo

Eli Skarpnes har utarbeidd forslag til logo for historielaget. Her er namnet innramma i flåhakka og kleppen. Og styret har bestemt seg for å gå for den.

Er det forskjell på klepp og hytt?

Widerøearkivet er digitalisert av Fylkefotoarkivet, men det står igjen mye arbeid med å sette tekst til bilda. Vi vil håpe at mange kan bli med å ta ein dugnad med det arbeidet. Det er også ein interessant jobb. Vi vil invitere fylkefotoarkivaren til Smøla i løpet av hausten. Smøla Museums si utstilling i juli vil bli flyfoto av hus og heimar på Smøla. Der vil også Widerøesamlinga bli vist.

Faneheftet:

Dette heftet med 84 sider foreningshistorie, får du kjøpt for 150 kr + evt sendekostnad i Publikumsentret i Rådhuset, Smøla folkebibliotek –hovedbiblioteket, Gurisentret, Fabel i Nordsia butikksenter , Knutepunktet Kiosk i Kristiansund eller ved å ta kontakt med Smøla Museum eller Smøla Historielag.

Kulturminnedagen søndag 12. september 2010

har som tema: *Nytt liv i gamle minner*
Slektsforskerdagen er 30.oktober 2010

Tillitsvalgte i Smøla historielag:

Leder: Karle Gjernes 71541179/95826251

epost: karlegje@online.no

Styremedlemmer:

Sekretær Lars Roksvåg 71541718/91758388

epost: lars-arnfinn.roksvaag@neasonline.no

Nestleder Kjell Gundersen

95286704

epost: kgunna-g@online.no

Tove Betten

71542700/93627238

Judy Rangnes

71541138/95701908

epost: judyrangnes63@hotmail.com

Varamedlemmer:

Lars Rosvoll 71540309/92622283

epost: lars@rosvoll.no

Elisabeth Sørli

71540428 /992 60 318

epost: bjst3@online.no

Björg Træthaug

71540231

epost: bjor.trathaug@neasonline.no

Kasserer: Jonna Tang Kuløy

71543229/95098564

epost: jonntan@online.no

Revisor: Svein Ivar Iversen

Vararevisor: Svein Rangnes

Nettside: Magne Gjernes

71541150/46893130

epost: maggier@online.no

Redaksjon Smølaminne 2010:

Jorun Marie Jonassen 90194236

epost: jorunjo@hotmail.com

Reidun Åstasund

71541290/90795407

epost: reidun40@hotmail.com

Else Jorun Lillenes

71543142

epost: else_lillenes@hotmail.com

Roald Danielsen

71542265/90584774

epost: roadani@online.no